

OLASILIKLAR ÜZERİNE ÇEŞİTLEMELER

Erbakan hocanın yine “kerhen” verdiği oylarla Demirel iktidar koltuğunu güvenceye aldı. Bundan sonra uzun bir süre hükümeti düşürmekten söz edilemeyecektir. MHP’nin Demirel hükümetini neden desteklediği belli, biliniyor. Demirel sayesinde devlet dairelerinin, kuruluşlarının faşist işgali gerçekleştiriliyor ve geliştiriliyor. Demirel sayesinde faşist terör sürekli tırmanıyor, cinayetler artıyor, hapishanelerden firarlar kolaylaşıyor, halk yıldırılıp haraca bağlanıyor, v.b.

Peki MSP neden Demirel hükümetini destekliyor? Bir ihtimal desteklemeyse partinin bölünmesinden korkuluyor. MSP’de iki hizbin bulunduğu ve Korkut Özal grubunun AP’den yana olduğu biliniyor. Karşı grup da CHP ile koalisyonla gidip iktidar olma hevesini güdebilir. Ama hikâyenin hepsi bu olamaz. Demirel azınlık hükümeti ilk kurulduğunda Erbakan, AP’nin bir iş beceremeyeceğinin, “batıl” olduğunun ortaya çıkıp iyice anlaşılması için desteklediklerini söylemişti. Son zamanlarda da artık bunun anlaşılacağı olduğu gerekçeyle hükümetten desteklerini çektiklerini ilan etmişti.

Kadayıf kızardı, kızarıyor derken, oylar yine Demirel’in torbasına boca edildi. Ne oldu? Demirel ile beş saati aşkın konuşmada Erbakan hangi konular üzerinde durdu? Meşhur mektubun tam bilinmeyen on altı isteğinden Demirel hangilerini kabul etti, hangilerini etmedi?

Ola ki, “kadayıf nükteleri”, o on altı maddelik mektuplar, beş saatlik maraton görüşmeler, basın toplantıları ve saire, ve saire... hep işin gösterişi, göstermelik dekoruydu. MSP sömürü, yoksulluk, tahakküm, “Batı Kulübü” edebiyatını hep halk kitlelerine yönelik, içtenlikten uzak propaganda olarak kitle tabanını tutabilmek kaygısıyla söylediği, aslında kendisi de bir burjuva partisi olduğu, büyük sermaye çevreleriyle ilişkiler içinde bulunduğu için verili koşullarda (bu koşullar içinde CHP’den istediklerini alamamaları ve ona güvenememeleri de var) zaten AP hükümetini gerçekten düşürmek niyetinde değildi. Seçim zamanı kendisini AP’den ayırabilmek, seçmene ayrı bir ses olarak seslenebilmek, bu ayrımı kendince şimdiden vurgulamak, seçime kadar canlı tutmak isteyebilir. MSP’nin, kitle tabanı açısından, dinsel ideolojinin etkisindeki kitlelerin yaşamsal sorunlarını dile getiren, belli ölçüde ilerici bir halk hareketine dönüşmesi mümkün, bu öğeleri içinde taşıyor, ama lider ve yönetici kadrolar bu havada değil.

Erbakan hocanın bilmesi gerekir ki, ne “kerhen” destekleme açıklamaları, ne “manevi” ve “maddi” destek ayrımı üzerine söz cambazlıkları kendisini ve MSP’yi, Demirel azınlık hükümetinin tüm yaptıklarının ve yapılmasına müsaade ettiklerinin sorumluluğunu ve suçunu paylaşmaktan kurtaramaz. Hem azgınlaşan cinayetlerin, hem halkı bunaltan, bezdiren enflasyonun, hayat pahalılığının, hem de Türkiye’yi “Batı Kulübü”ne daha sıkı bağlayan, bağımlılığı derinleştiren dış politikanın günahı tüm ağırlığı ile MSP’nin ve Genel Başkanının omuzları üzerindedir. MSP destekle-

meseydi, Demirel'in kurduğu azınlık hükümeti iktidar olamazdı. Oldu, iktidarını sürdüremezdi.

CHP'ye gelince güven oylamasından az önce Ecevit bu konuda çok ihtiyatlı konuşmak gereğini vurguladı. Oylamadan sonra da, ihtiyatlılıkta ne kadar haklıymışız dedi. Ecevit bu ihtiyatlılığı gensoru önergesi verilmesini kararlaştırmadan önce göstermeliydi, başarı olanaklarını ve olasılığını daha dikkatle hesaplamalıydı. CHP'nin gensoru yoluyla hükümeti düşürme girişimine iyi hesaplanıp planlanmış bir operasyon denilemez. Hükümet alternatifi hesaplanmamıştı. MSP ile son günlerde yapılan temaslar böyle bir hazırlıktan söz ettirecek yeterlikte değildi.

Tekrar iktidara geldiği takdirde Demirel'in yaptıklarından çok daha farklı şeyler yapamayacağını -daha doğrusu yapmayacağını- Ecevit kendisi de biliyordu. Bu durumda, üstelik iktidar olma koşullarının bu kadar zorlaştığı bir zamanda Ecevit iktidara neden talip oluyordu? Bir ihtimal şu olabilir: Ecevit ve arkadaşları büyük devalüasyon ve zam salvoları döneminin atlatıldığını, bundan böyle sürekli küçük devalüasyonlar - "ayarlamalar" - ve yine sürekli küçük zamlar ile durumun idare edilebileceğini, ilk şoklar geçtikten sonra kitlelerin tepkisinin görece olarak düşebileceğini; böylece Demirel ile AP'nin paçayı bir ölçüde kurtarabileceğini düşünmüş ve vakit geçirmeden hükümeti düşürme kararına varmış olabilirler.

İkinci bir ihtimal daha var: Ecevit, sözünü ettiği, kimi çevrelerin Türkiye'ye Güney Amerika modelini aşılama isteğinin artık ivedi bir tehlike haline geldiğini, faşist tırmanın şimdi iktidarı daha doğrudan almaya yöneldiği sonucuna varmış olabilir. Hatırlanacağı üzere, Ecevit, belli bir zamanı bekleyerek Demirel'in Cumhurbaşkanlığı seçimlerini süruncemede bıraktığını söylemişti. Beklendiğini söylediği zamanın ise, ordu üst kademelerinde yeni atamaların ve emekliye sevk istemlerinin yapıldığı 30 Ağustos tarihi olduğu biliniyor.

Gerçekten de ordu üst kademelerinde Demirel'in aslında MHP'nin istediği değişiklikler yapıldıktan sonra, ne 27 Mayıs gibi açık bir askeri darbeye, ne de 12 Mart'ta olduğu gibi bir "muhtıra" ardında mevzilenen üstü örtülü bir yarı-cuntaya gerek kalmadan ordunun ülke yönetim ve politikasında etkinliği artabilir, bu etkinliği daha yüksek düzeylere çıkarmanın yolları açılabilir, bir "yumuşak iniş" ile askeri bir yönetim sivil yönetimin kabağı içine çok "yasal" bir biçimde yerleştirilebilirdi.

Böyle bir yönetimin baskıcı, işçi-emekçi kitlelere, ilerici, demokrat güçlere göz açtırmayan, ekonomik sıkıntıların ve alınan önlemlerin faturasını halk kitlelerine ödetiren, teklici, büyük sermayenin çıkarlarına yönelik olacağı ise açıktır.

Biz bu değerlendirmeyi daha önce yaptık ve açıkladık. Eğer Ecevit, kendi deyişiyle, "Latin Amerika Modeli" faşist bir rejimi gerçekleştirmeye yönelik bir askeri darbeyi veya girişimi önlemek amacıyla hükümeti düşürmeye giriştiyse, o zaman, bu girişimi iyi hesaplayıp planlamadığı için daha büyük eleştirileri haketmiştir. Her zaman olduğu gibi bu kez de en etkin güç olan parlamento dışı kitlesel desteği oluşturmayı ihmal etmiş, parlamento düzeyinde de gerekli zemini hazırlamamıştır.

CHP'nin gensoru girişimi geri tepmiş, hükümeti düşürmemiş, tersine onu güçlendirmiştir. Demirel rahat bir nefes almış, hiç değilse daha bir süre azınlık hükümetini sürdürme güvencesine kavuşmuştur. Şimdi, Cumhurbaşkanı seçimlerinde AP'nin ne gibi manevralara gireceğini ve 30 Ağustos atamalarını dikkatle gözlemek

gerekiyor.

Ama asıl, tüm anti-faşist güçlerin saflarını sıklaştırıp aralarındaki birliği perçinlemeleri, etkin düzeylerde örgütlenmeleri gerekiyor. Artık günlük konuşmalarda ve yazılarda güç birliği, eylem birliği, cephe birliği, politik işbirliği terimleri bol bol, alışverişte harcanan bozuk para gibi kullanılıyor, ama uygulamaya gelince, pratiğe gelince, dar grupçu çıkar hesapları tüm birlik türlerinden ağır basıyor! Bunu da yenme, aşma becerisi yine pratikte, bu tür olumsuzluklarla mücadele edile edile öğrenilecek. Yeter ki bu öğrenme faşist tırmanmayı önleme ve geriletmede geç kalmasın.

Yürüyüş, Sayı 274, 8 Temmuz 1980